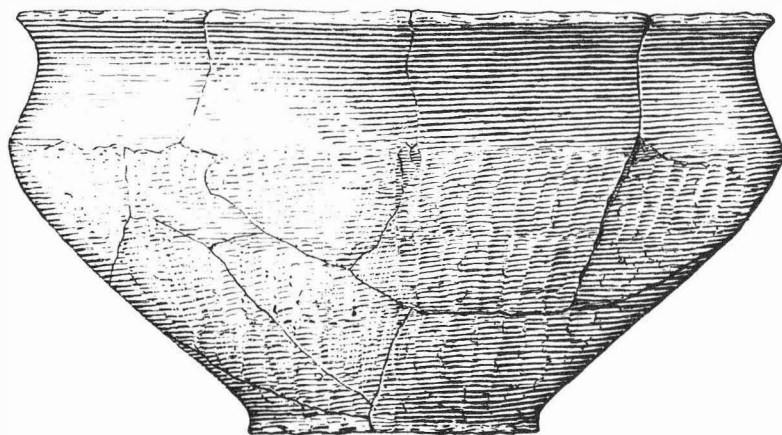

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

1987

BRNO 1990

RETTUNGSGRABUNGEN AUF DEM BAU DES WASSERWERKES NOVÉ MLÝNY IM
JAHRE 1987 /Bez. Břeclav/

Petr Dvořák, Ivo Rakovský, Jana Stuchlíková, AÚ ČSAV Brno
Jaroslav Peška, RM Mikulov

Hauptaufgabe der Grabungssaison war die Fortsetzung der Rettungsarbeiten in der Flur "Horní pole", im Kataster der Gemeinde Pavlov. Die Aufmerksamkeit hat man vor allem der Grabung der altslawischen Niederlassung gewidmet, die D. Jelínková leitete /siehe selbständiger Bericht in diesem Band der PV/. Weitere grössere Rettungsaktionen wurden im Kataster der Gemeinden Dolní Věstonice und Šakvice durchgeführt.

Im Frühjahr 1987 hat man bei der Liquidation der Hilfskommunikation des VEB Ingstav, welche Dolní Věstonice mit der Staatsstrasse Pohořelec - Mikulov verbindet, gestörte Objekte festgestellt. Es handelt sich um die Fortsetzung des Fundortes am rechten Ufer der Dyje in der neuen Schottergrube des VEB Ingstav, der in den Jahren 1976 - 1978 untersucht worden war. Bei der Grabung hat man 1 Siedlungsobjekt der Kultur mit kannelierter Keramik, 4 Gräber der Úněticer Kultur, 1 Grube aus der jüngeren Bronzezeit, 1 Hütte aus der römischen Kaiserzeit, 4 Objekte aus dem slawischen Zeitabschnitt, 5 näher nicht datierbare Gruben und eine grössere Menge an Pfostengruben untersucht.

Die Rettungsgrabung bei Šakvice wurde in der Flur "Bílá břehy" oberhalb des Ostufers des Šakvicer Teiches, auf dem verhältnismässig steilen Südwesthang durchgeführt. Wir untersuchten hier über 50 Siedlungsobjekte, die der Glockenbecher-, Věteřover Kultur, in die Latène- und römische Kaiserzeit und in den slawischen Abschnitt gehören. Weitere 2 slawische Objekte haben wir ungefähr 1 km südlicher in Richtung nach Nové Mlýny, festgestellt.

Wir verfolgten auch den Aufbau des Abwässerungskanales, welcher die Seitendämme des 3. Reservoirs des Wasserwerkes säumt. Im Kataster von Pavlov untersuchten wir in der Flur "Dolní pole", wo im Jahre eine ausgedehnte Rettungsgrabung durchgeführt wurde, ein gestörtes Grab der Glockenbecherkultur.

ZÁCHRANNÝ VÝZKUM V BRNĚ-HORNÍCH HERŠPICÍCH /okr. Brno-město/

Jana Čížmářová, MM Brno, Kateřina Geislerová, AÚ ČSAV Brno
/Obr. 28, 29; tab. 9/

Při výstavbě kanalizace pro sklad n.p. Potraviny v Brně-Horních Heršpicích byly zachyceny na třech místech pravěké objekty. Rýha sama probíhá paralelně s dálnicí ve vzdálenosti ca 100 m na S, v úseku od Havránkovy ulice ke skladu Potravin.

1. Východní část rýhy porušila celkem 18 pravěkých objektů, z nichž 3 náležely lineární, 2 podolské a 13 horákovské kultuře. Vzhledem k okolnostem mohly být objekty pouze ovzorkovány, kromě toho na hromadách ornice vedle rýhy byly sběrem získány kromě keramiky již uvedených kultur i střepy doby laténské a římské.

2. Asi 350 m západně byl odkryt laténský kostrový hrob. /R. 220 x 75 cm, hl. 10 cm - celková hl. ca 60 cm pod úroveň dnešního terénu, orientace S-J/. Kostra ležela v natažené poloze hlavou k S. Na pravém lokti byl zjištěn hladký bronzový náramek s pečetítkovými konci /r. 65 x 74 mm/, na pravé dolní straně hrudního koše železná münssingenská spona s bronzovým terčem /d. 35 mm/. Oba nálezy datují hrob do stupně LT B1. Přes veškeré úsilí se na poměrně rozsáhlé skryté ploše v okolí nepodařilo žádný další hrob zjistit.

3. Nejzávažnější nálezy byly učiněny na vyvýšenině poblíž bývalého heršpického hřbitova. Zde byly zjištěny dva objekty bez datovacího materiálu /obj. 8 a 9/, jeden sídlištní eneolitický objekt /obj. 7/ nepravidelného tvaru /r. 360 x 180 cm, hl. 90 cm, orientace V-Z/ a především dva žárové /H 5 a 6/ a čtyři kostrové hroby /H 2, 3, 4 a 10/ horákovské kultury. Všechny hroby byly orientovány ve směru S-J, pokud byla zjištěna kostra, ležela hlavou k S. Hrob 4 byl menších rozměrů /220 x 110 cm, hl. 25 cm v podloží/ a podle výbavy, sestávající kromě keramických nádob z jehlice, přeslenu a jantarových korálek, patrně ženský. Další - zřejmě mužské - hroby byly větších rozměrů /H 2 - 370 x 350 cm, hl. 40 cm; H 3 - 630 x 465 cm, hl. 70 cm; H 10 - 295 x 270 cm, hl. 20 cm v podloží/ a v hrobech 2 a 3 byly zjištěny zřetelné stopy srubové konstrukce hrobové komory. Ve všech třech hrobech bylo množství keramických nádob,

kostra vepře a v hrobech 3 a 10 vedle ní železný nůž; v hrobě 3 byly dále odkryty bronzové a železné součásti koňských postrojů a železný meč, ležící po pravé straně kostí dolních končetin. Další části kostry nebyly v hrobě zjištěny, v hrobech 2 a 10 pak kostra nebyla vůbec. Toto i další nálezové okolnosti svědčí o tom, že hroby byly vyloupeny /absence luxusních předmětů včetně šperků, předměty v druhotném uložení a v zásypu/. Skrývka prořala lokalitu ve směru V-Z a těmito směry pohřebiště dále nepokračovalo, další hroby lze však předpokládat směrem severním a jižním.

R e t t u n g s g r a b u n g i n B r n o - H o r n í H e r š p i c e / B e z . B r n o - m ě s t o / . Beim Aufbau der Kanalisation in Brno - Horní Heršpice, nördlich der Autobahn, wurden auf drei Stellen prähistorische Objekte erfasst. Im Ostteil hat man Proben aus 18 Siedlungsobjekten abgenommen, davon gehören drei der Linearbandkeramik, zwei der Podoler und 13 der Horákovter Kultur an, ausserdem hat man durch Lesefunde eine Besiedlung aus der Latène- und römischen Kaiserzeit festgestellt. Im mittleren Teil wurde ein latènezeitliches Körpergrab abgedeckt, in Stufe LT B1 datiert. Im Westteil der Aushubrinne hat man zwei fundlose Objekte, ein äneolithisches Siedlungsobjekt und das Gräberfeld der Horákovter Kultur erfasst. Zwei Gräber waren Brand-, vier Körpergräber; in zwei von diesen wurden Belege einer Blockkonstruktion der Grabkammer registriert.

VÝZKUM V BOŘITOVĚ V ROCE 1987 /okr. Blansko/

Miloš Č i ž m á ř , Kateřina G e i s l e r o v á , A Ú Č S A V B r n o

V letních měsících roku 1987 pokračovala na lokalitě "Písky" další etapa výzkumu sídliště s lineární keramikou a z pozdně laténského období. Skrytá plocha o rozměrech 40 x 100 metrů plynule navázala severním směrem na odkryv z let 1984 - 1985. Byly prozkoumány tři větší sídlištní jámy kultury s LnK a jeden kruhový objekt a dvě obdélníkové chaty orientované ve směru S-J z pozdní doby laténské. V jedné z nich se podařilo nalézt mimo jiné i seskupení šesti tkalcovských závaží, umístěných na dně při jedné z delších stěn chaty. Na zkoumané ploše bylo rozptýleno také 12 kúlových jamek, které pravděpodobně náležejí rovněž pozdně laténskému období.

G r a b u n g i n B o ř i t o v i m J a h r e 1 9 8 7 / B e z . B l a n s k o / . Auf einer Fläche von 40 x 100 m hat man drei Objekte der Kultur mit Linear Keramik und zwei rechteckige Hütten und ein kreisförmiges Objekt aus der späten Latènezeit untersucht. In die Latènezeit gehören vermutlich auch 12 Pfostengrübchen, die über die gesamte untersuchte Fläche verstreut sind.

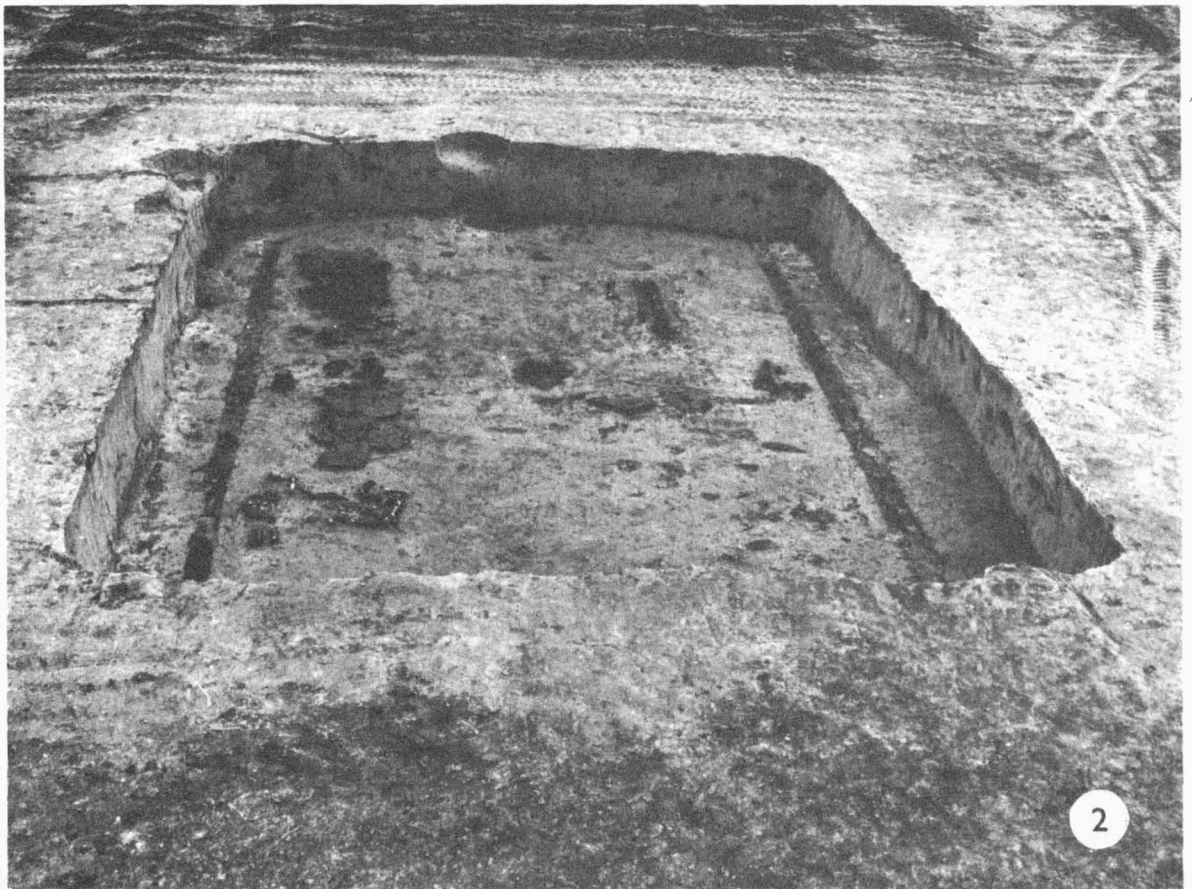
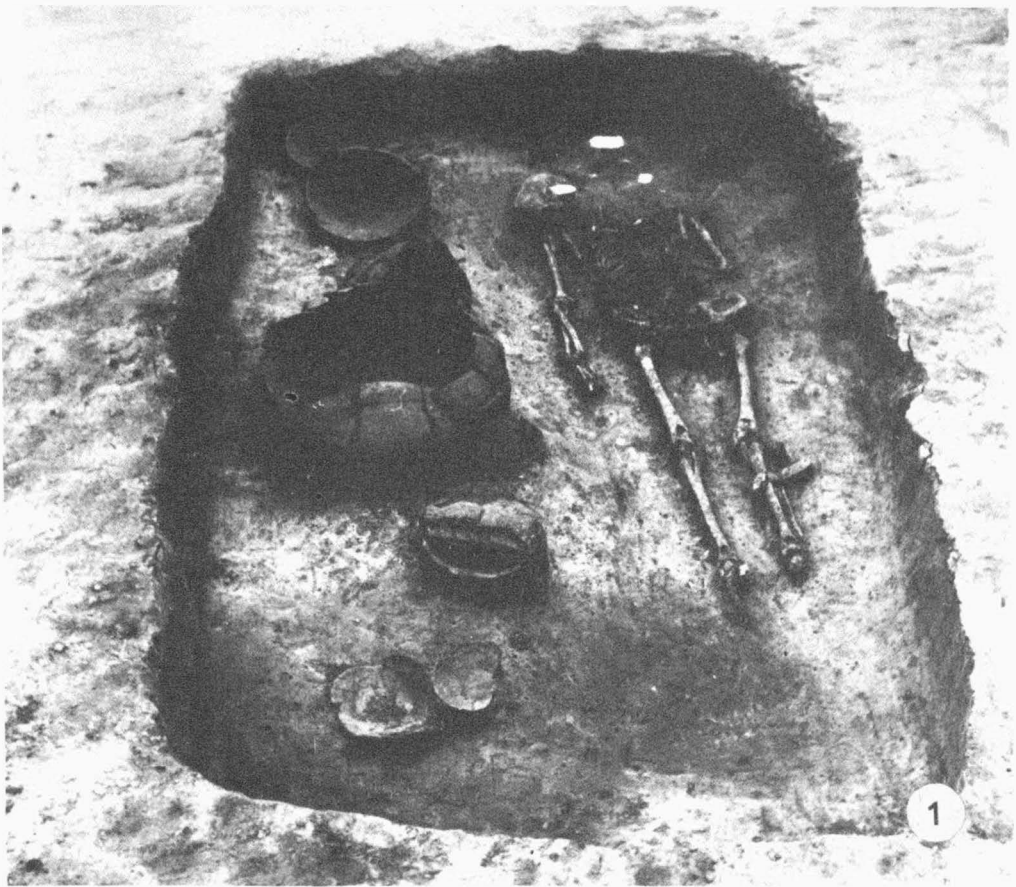
POKRAČOVÁNÍ ZÁCHRANNÉHO VÝZKUMU VE VYŠKOVĚ /okr. Vyškov/

Martin G e i s l e r , A Ú Č S A V B r n o

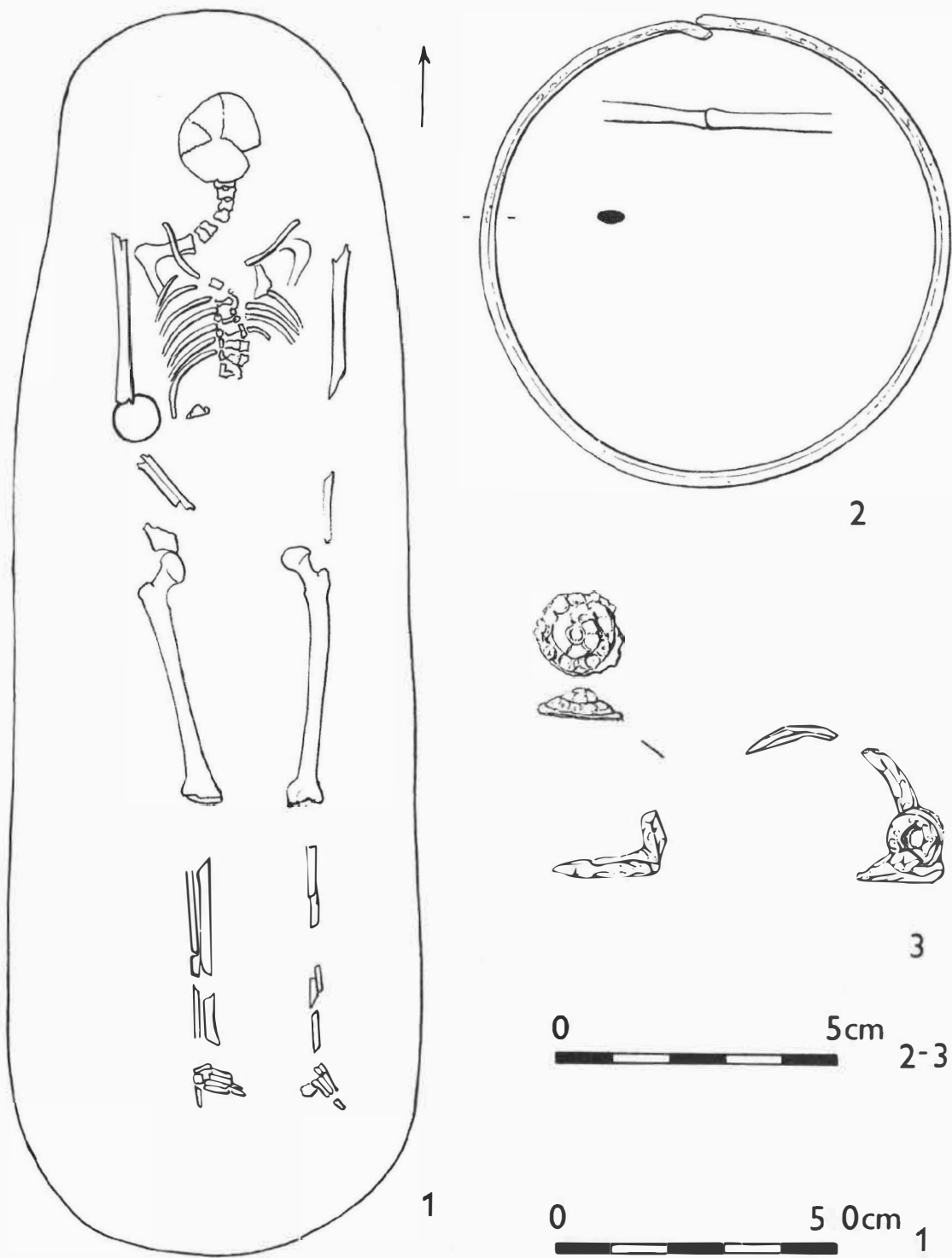
V květnu 1987 oznámil pracovník Muzea Vyškovska O. Šedo, že při výkopech kanalizační sítě na staveništi sídliště v blízkosti bývalé "Markovy cihelny" /srv. Geisler 1989, v tisku/ dochází k porušování pravěkých objektů. Část z nich byla rozkopána ještě před příchodem pracovníků AÚ Brno místními zájemci o archeologii, zpět se však podařilo získat pouze dva lidské skelety, pocházející údajně spolu s keramickým materiálem únětické kultury ze zásobní jámy. Neúplná lidská kostra byla nalezena v sídlištní jámě téže kultury, zachycené buldozerem asi 50 cm pod úrovní podloží. Ve stěnách výkopů byly ovzorkovány nebo vybrány části deseti běžných sídlištních objektů kultury únětické a horákovské. V severovýchodní části staveniště byl zjištěn úplný půdorys mělce zahloubené čtvercové chaty s kamenným otopným zařízením v rohu a nepočetným hradištním keramickým materiálem.

L i t e r a t u r a :

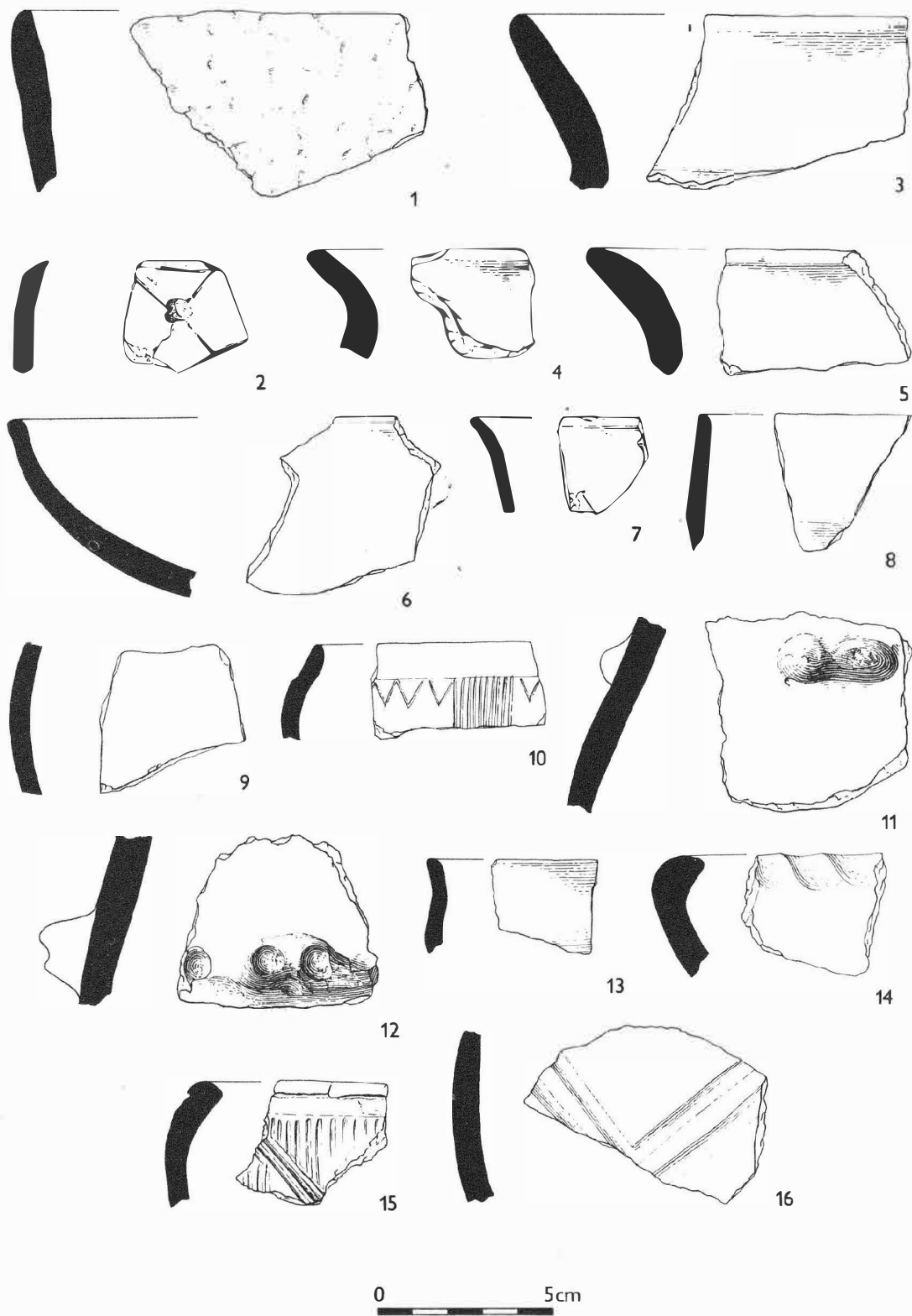
Geisler, M. 1989: Záchranný výzkum ve Vyškově /okr. Vyškov/, PV 1986, v tisku.

Tab. 9. Brno - Horní Heršpice / okr. Brno-město. 1 horákovský hrob 44; 2 horákovský hrob 43, pohled od J. - 1 Horákovský Grab 44; 2 Horákovský Grab 43, Anblick von S.

Obr. 28. Brno - Horní Heršpice /okr. Brno-město/. Horákovský hrob H 1. - Horákov Grab H 1.

Obr. 29. Brno - Horní Heršpice /okr. Brno-město/. 1, 2 obj. 1; 3 obj. 12; 4, 5, 7, 8 obj. 16; 6, 9 obj. 14; 10-16 sběr. - 1, 2 Obj. 1; 3 Obj. 12; 4, 5, 7, 8 Obj. 16; 6, 9 Obj. 14; 10-16 Lese funde.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1987

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně,
sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor: akademik Josef Poulik
Redaktoři: Dr. Z. Himmelová, Dr. J. Stuchlíková,
Dr. J. Unger
Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá
Grafická úprava: L. Trávníčková
Na titulním listě: nádoba únětické kultury z Újezda u Brna
Tisk: **PENTA**
Evidenční číslo: ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis: 450 kusů - neprodejné